

Ordonnantie ende placcaet op den course van alle goude ende silvere munte inden lande van Gelre ende Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/9151>

ORDONNANTIE

ende Placcaet op den course van alle Goude
ende Siluere Munte / inden Lande van
Selre ende Vtrecht.

Ghedruet t'Vtrecht, By my Coenraet Henricxsz,
vvoenende inden gulden Engel by
die Gaertbrugge.

Hilips byder gratien Gods: &c.

Doen rontd allen huyden/ dat alsoo by advis vā
de Gheputeerden vande naerder ghevincerde
Provincien by die van Gelderlandt/ Hollandt en
Vtrecht sekerre permissie vāde Goude en Siluere
zante ghemaect ende vervolgens in alle plaetsen aldaer gepu-
bliceert is geweest/ welcke permissie noch eens inden meesten en
merckelikerste penningen eerst ingaen en aenbanch nemen soude
den 1. Januarij deses teghwoordige Jaers 1580. in sulcke voegē
ende gestalte/ en wt sulcke respecte en oorlsake als tselue Placcaet
wyders mede brengh/ welck effect ende inganch des voorsz Plac-
caets nochtans verhindert ende belet is geweest door sekerre an-
dere nieuwe Placcaet vander Nunte in Brabande by aduysse
vande generale Staten (soo tselue huyde) besloten/ en voorsz niet
alleen in Brabant en Vlaenderen/ maer oock in Hollandt ende
Zeelandt gepubliceert/ alhoewel dat sulcx volgende 12. Artikel
vande voorsz naerder Dine niet en mochte noch en behoorde te
geschieden sonder tadvys van die vande Lande van Gelre ende
Vtrecht gehoorde ende hun consent daer op gehadt te hebben/ en
alsoo die voorsz permissie van Brabant bevondē wert te strecke
tot merckelick achterdeel ende schade der Provincien van Gelre
ende Vtrecht/ door het gheheel nederworpen van eenighe specie
van gelde/ daer mede die selue Provincien bezwaert sijn/ merckel-
lick vande Nobels/ die welcke by tselue Placcaet strictelick naer
hare innerlicke waerde gestelt werden sonder eenich voordeel ofte
auantage/ eenichsins considerabel zijnde/ daer ter andere syde
enige specie van siluer Gelde merckelick meer voordeel ghedaen
wort/ ende sulck dat naer advenant vande selue den Nobel van
Gelre ende Vtrecht wel behoorde te staen ten prijse van vij. gul-
den/ tot welcken prijse die Engelsche Rosenobel byde leste voorsz
gaende permissie van Brabant is ghestelt gheweest/ met welcke
Nobel van Engelandt die voorsz Geldersche ende Vtrechtsche
Nobels bevonden wort te accorderen in ghewichte ende alloy.
Behaluen dat het Artikel gaende mit Placcaet lest in Brabant
ghesloten ende mencionerende vande Geldersche en Vtrechtsche
Nobel in sulcke terme gestelt is ende alsoo huyde dat het de selue
Provincie noch eerlick noch betamelick is/ behalve oock eenige
andere clausulen daer nuwetrocken van tieuere vande goude
ende

en Siluere Munte ter naester Munte die den boersz van Gelre
ende Utrecht zeer preiudicial zoude zyn / zulcx dat die voorsz
van Gelrelant en Utrecht gheenlins en behooren noch conuen
sonder quetsinge van haer eere t'voorsz placcaet aen te nemen ofe
hem daer mede te conformeren / Merkelijk oock vermits selue
Placcaet alsoo ghemaect ende ghestoren is / niet alleen sonder
consent ende aduysse van eenighe van wegen der voorsz Prouin-
cien daer toe wettelicken gecommitteert geweest zynde / Maer ooc
contrarie tabuysse ende Remonstrancien der seluer daeromme
die voorsz Prouincien van Gelrelandt ende Utrecht goet ghe-
vonden hebben tot conseruatie van haere Authonteyt ende ghe-
rechticheden tot noch toe te doen onderhouden die voorgaende
Permissie van Nouember voorszleden sonder daer van te wyckē/
ghelyck zy verstaen dat behoort hadde te gheschieden ende son-
der infractie der voorsz Punt niet te kunnen gealtereert worden/
niettemin in respecte vande publicatie by die van Brabant/
Vlaenderen / Hollandt / Zeelandt / ende eenighe andere Prouin-
cien ghedaen ende omme te verhoeden die schaden daer inne die
Inghelctenen deser Prouincie gheschapyen zoude zyn te vallen
doort inbeuren vande specien van Goude ende Siluere Mun-
te / zynde byde voorgaende Permissie in Nouembri lesleden
merckelyck hoogher ghetolereert dan by dese laeste Permissie
in Brabant ghedaen is / daer mede zy zouden apparentelyck
verbulc werden / so ist dat wy by aduysse van onsen lieuen ende getrouwe
den Staten vande Landen van Gelre / ende Utrecht goet ghe-
vonden hebben / die voorsz Permissie in Nouembri lesleden
ghepubliceert / ende den eerlcken Januarij inghegaen zynde te
matigen ende modereren in sulcker voegen als hier nae volcht/
ende dit al by promissie alleenlyck ende ter tyt toe daer inne by ge-
meen aduysse der gecmeerde Prouincien breeder verlien zal sijn.

Hier naecholghen die Goude ende Siluere Penninghen /
by dese O'domantie ende Tollerantie toeghelaten
ende ghepermitteert.

Inden

In den eersten den Gouden Keael/	iiij. gulden/ xij. stu.
Die halue	ij. guld. vij. stu.
Den Carolus gulden/	xxxz. stu.
De Vlaemische ende France Sonne croone/	ij. guld. xvj. st.
Den gouden Leuwe/	ij. guld. vij. st.
Den gouden Ryder/	ij. gulden.
Het gulde Vlies/	ij. g. xvij. st.
Die nieuwe dubbele Nederlandtsehe gulden/	ij. g. iij. st.
Den Andries gulden/	ij. g. iij. st.
Den Wilhelmus schilt/	ij. g. iij. st.
Het Schuytgen	ij. g. xiiij. st.
De Joannes Schilt/	xxxvij. st.
Den Philippus gulden/	xxxvij. st.
Den Philippus Elmchaert/	xxxij. st.
Den Peter van Loeben	xxxix. st.
Den grooten Cruslaet van Portugael/	xxx. guld.
Dobbele Pistoletten van Spaengen en Italien/	v. g. vij. st.
Den grooten Keael van Oostenryck	xij. guld.
Den Rosenobel van Enghelandt/ mitsgaders die Nobel van Gelderlandt en Drecht/ van een ghewichte en aloep/	vij. g.
de halue ende vierendeel nae advenant.	
Den Henricus Nobel/	v. g. xvi. st.
Den Vlaemischen Nobel/	v. g. xi. st.
De Hongerische Ducaten/	ij. guld.
Ducaten van Spaengen ende Portugael/	ij. g.
Den dubbelen ducate van Spaengen/	vi. g.
Den Angelot van Enghelant	iiij. gul. vij. st.
Den Angelot mette O opt Schip	ij. g. iij. st.
Die oude Fransche croonen ende Pistoletten van Spaengen/ ende Italien/	ij. g. xiiij. st.
Den Castiliaen van sijnen goude/	ij. g. xvij. st.
Die Croone van Portugael met het corte Cruys/	ij. g. xvij. st.
Die Croone van Portugael met het lange Cruys/	ij. g. xvij. st.
Den dubbelen ducate van Italien/	v. g. xvij. st.
Den ducate van Italien ende den Saluyt	ij. g. xvij. st.
Den Fredericus ende Bepers gulden/	xxxij. st.
Den Arnoldus gulden/	xxij. st.
Den Postulaet van Bourbon / ende die met de Catte/	xxiiij. st.

id. m. m. g. g.

Den dubbelen Duraet van Portugael genaect Milrez	vj. gul.
Den Ouerlandelche gouden gulden/	ij. guld. iij. stu.
Den Davids gulden van Utrecht/	xxvij. stuivers
Den Gelderschen Ryder	xxxij. stuivers.
Den gulden van Campen, Deventer ende Zwol/ van gewichte ende anders gheene/	xxxij. stuivers.

Het Siluer Gelt.

Den Philippus daelder den haluen nae advenant.	xlvi. stuivers.
Den penningh van vij. stuivers/ die halve ende vierendelen nae advenant.	ix. stu.
Den Bourgoenschen ende Rijser daler/ die halve ende vierendelen nae aduenant.	xli. stuivers
Den Staten daler/ die halve ende vierendele nae aduenant.	xxvi. stu.
Den Hollandeschen daler/ Den Gelderschen daler/ Den Utrechschjen daler den haluen nae aduenant.	xxxij. st. xxx. stuivers xxx. stuivers
Den siliere Carolus gulden/ Die Franche francken/ Den penningh van vier stuivers metten Arent/ Den dobbele stuiver/ Den oude Brabantsehe stupuer den haluen nae aduenant.	xxx. stu. xvi. stu. vj. stu. ij. stu. ij. stu.
Het Dies ofte de due stuivers penninghen/ Die penningh van drie groot/ Dobbele Diersers/ Die oude Braspenningen en die Elf duyts/ die halve na aduenant.	iiij. stu. ij. st. en een oort ij. stu. ij. blanckē 1.00zt
Den Staten stupuer Die Franche stupuer/	ij. duyts. i. blanck

Ende omme te verhoeden die groote inconuenienten daghe-
her ghebeurende / midts toufanghen ende wtgheuen van alre-
hande Goude Penningen te kecht zijnde ende andere ghelapte
ghenagelt/ ghesoudeert/ ofte verwaert zijnde. Mitsgaders al-
rehande Goude ende Siliere penningen van Hegmunten da-

ghelyc vermeerderende verbieden expresselyck eenē ighelyck te
ontfanghen ofte wt te geuen eenige Goude Penningen te licht
zynde ofte anderlyns gelapt / ghenagelt ofte verlaert in eeni-
gher manieren verclarende die selue voor billoen ende ordone-
rende die selue te brenghen inde wisselen ende Muntē daer mē
hem die weerde daer voor geuen zal op pene van verbuerte der
seluer en aengafde die Ducaten / Pistoletten / Dalderes / Kruers /
halueltuyvers ende alle andere Goude ende Siluer Munte vā
Bommel / Veel / Vatenborch / Diana / Thoon / Hoorn / Gron-
feldt / Kechem / Gewaerden ende andere diergelycken inde voor-
gaende Placaten gementionceert hebben die selue verclaert ende
verclaren by desen voor billoen. Verbiedende die selue te ontfa-
nghen oft wt te geuen tot wat prijs het zy / op pene van verbuerte
der seluer ende noch thien gelycke Penninghen op elcken Pen-
ningh ter contrarien van desen ontfanghen oft wtgegeuen en
bouen dien loo die selue ontfanger oft wtgheuer ware / Officier /
ofte in dienste vande Landen / zy Rentmeester / Licentmeester /
Collenact / Freysmeester oft diergelycke / gepuniceert ende ver-
laten te sijn van zyn officie en dienste. Verbiedende voorts eenen
yghelicken / te handelen oft te leueren eenighe materialen van
Gout ofte Siluer op eenighe der bouengendeinde selue Muntē
ten op gelycke pene als bouen / die geapplicceert sullen worden
ten derdendeel tot profijte vanden aenbrengher / het tweede tot
profijt des Officiers die derecutie doen sal / ende derde tot pro-
fijt vander Stadt / Stede ofte placse daer derecutie geschieden
sal. Ordonnerende alle Officieren / Rechteren / Amptlyden /
etc. hier op te hebben goede toelicht / ende te procederen tot ere-
cutie vande penen hier inne begrepen / sonder commuentic / gun-
ste ofte dissimulatie / etc. Gegeuen in onse Stadt van Utrecht /
onder t Seghel vande Justicie / vanden Hooue provinciael hier
op ghedruet in forme van Placcate den 26. dach Aprilis 1580.

Die Staten sLandts van Vtrecht hebben geconsenteert ende geordroyeert,
consenteren ende ordroyeren by desen Coem. act Henricx Boeck-printer binnen
Vtrecht, te mogen drucken ende vercoopen sekere Placcaten vande Munte byde
voorsz. Staten / belieft ende gheconsenteert. Interdicierende alle andere Druckers,
ende Boeck-vercoopers selue Placcate int groot ofte int cley nae te drucken,
esti elders ghedruet te dijstraheren esti vercoopen. op peyne van 25. Carolus gulden
&c. Actum Vtrecht den 27. Aprilis, 1580. Onderteken Lamm vveerde.